

ÁVARP

Fjórðungsping Vestfirðinga
9. september 2016

Halldór Halldórsson
formaður Sambands Íslenskra sveitarfélaga

Kosningar

- Forsetakosningar 2016
  - Tilraunaverkefni um utankjörfundaratkvæðagreiðslu
    - 14 sveitarfélög og 1 byggðasamlag
    - Almenn ánægja með aukið aðgengi **og vilji til að halda þessu áfram**
  - Greiðslur ríkissjóðs standa í flestum tilvikum ríflega undir kostnaði
    - Verið að safna upplýsingum frá sveitarfélögum
- Endurskoðun kosningalaga – tillögur vinnuhóps forseta Alþingis
  - Framboðsfrestur lengdur – 15 dagar í 36
  - Utankjörfundaratkvæðagreiðsla hefst að loknum framboðsfresti
  - Þjóðskrá annist gerð kjörskrár og meginreglan rafræn kjörskrá
  - Sveitarfélög geti óskað eftir utankjörfundaratkvæðagreiðslu (kjörstjóri)

Fjármál sveitarfélaga

- Heildartekjur A-hluta námu 255 ma.kr. árið 2015 og hækkuðu um 8,3% frá fyrra ári, en launakostnaður, án breytinga á lífeyrisskuldbindingum, hækkaði um 11,6% milli ára
- Framlegð minnkaði milli ára
- 2,1 ma.kr. rekstarafgangur 2014 án fjármagnsliða fór í 8,3 ma.kr. halla við árslok 2015
- Skuldir og skuldbindingar hækkuðu úr 268 ma.kr. árið 2014 í 291 ma.kr. 2015
- Sem hlutfall af tekjum námu þær um 114% bæði árin
- Nú er góðæri svo það ættu að vera aðstæður til að bæta fjárhagsstöðuna svo hún þoli betur næstu áföll
– því þau munu koma!

Kjarasamningar

- Búið að ganga frá kjarasamningum við 61 af 63 viðsemjendum sambandsins og gilda þeir allir út mars 2019
  - SALEK samkomulagið er lagt til grundvallar
- Enn er ósamið við Félag kennara og stjórnenda í tónlistarskólum
- Tvívegis hafa grunnskólakennarar felld undirritaðan kjarasamning
- Óvissa um framhaldið
- Nú reynir á samstöðu sveitarstjórnarmanna

Samkomulag um opinber fjármál Apríl 2016

- Efnahagsforsendur og hagstjórnarleg markmið
- Sjálfbærni, varfærni, stöðugleiki, festa, gagnsæi
- Fjármálareglur sveitarfélaga liggja til grundvallar
- Byggt er á fyrirliggjandi langtímafjárhagsáætlunum sveitarfélaga
- Ríki og sveitarfélög eru sammála um eftirfarandi vinnu:
  - Mat á tekjustofnum
  - Greining á útgjaldþróun einstakra þjónustupátta hjá sveitarfélögum
  - ✓ Endurskoðun á lífeyriskerfi opinberra starfsmanna
  - ✓ Þjónusta við aldraða – hjúkrunarheimili
  - Verkaskiptamál – grá svæði (Grábók sambandsins)
  - Kostnaðarmat og fjármögnun („Viðskiptareikningur“)
- Hefur skilað mun meiri samvinnu við fjármálaráðuneytið en áður og mun betri skilningi á fjármálum sveitarfélaga

Lífeyrismálin

- Ósjálfbært lífeyriskerfi opinberra starfsmanna sem hleður upp skuldbindingum á komandi kynslóðir
- Skuldbindingar sveitarfélaga:
  - 70 ma.kr. bókfærðar vegna B-deildar lífeyrissjóða
  - 28 ma.kr. óbókfærðar vegna halla A-deildar Brúar (LSS)
  - 20 ma.kr. óbókfærðar vegna halla A-deildar LSR
- Ábyrgð launagreiðenda vegna réttinda í A-deildum er til staðar
- Að óbreyttu þyrfti að hækka mótframlag launagreiðenda úr 11,5-12,0% í 16%
- Samningaviðræður um breytingar síðan 2009
- Samningar í auglýsni við stéttarfélög og ríkið
  - Ríkið er tilbúið að aflétta af sveitarfélögum 20 ma.kr. skuldbindingu vegna A-deildar LSR gegn því að sveitarfélögin gangi frá 28 ma.kr. í BRÚ með skuldayfirlýsingu
- Eftir það samræmt aldurstengt lífeyriskerfi fyrir alla landsmenn án launagreiðendaábyrgðar

Hjúkrunarheimili og daggjöld

- Engir samningar hafa verið í gildi
- Ríkið ákveðið einhliða daggjöld
- Mikill hallarekstur margra hjúkrunarheimila
- Samkomulag um rammasamning:
  - Ríkið tekur á sig lífeyrisskuldbindingar hjúkrunarheimila sveitarfélaga
  - Bætt er 1,5 ma.kr. sérstaklega inn í daggjaldagrunn ársins 2016 sem hækkar grunn næstu ára
  - Ný kröfulýsing frá velferðaráðuneyti sem verður kostnaðarmetin
  - Reikni- og rekstrarlíkan mótað m.t.t. kröfulýsingar og heimila í rekstrarlegu jafnvægi
  - Húsnæðiskostnaður, framkvæmdaþörf, fjármögnun og eignarhald húsnæðis skoðað
  - Skoða framtíðarfyrirkomulag innheimtu á kostnaðarpátttöku heimilismanna
- Loks kominn grunnur til að byggja framtíðarfyrirkomulagið á

Bankaskattur og tekjutap vegna séreignarsparnaðar

- Óeining um skiptingu rúmlega 1 ma.kr. tekjuauka jöfnunarsjóðs vegna bankaskatts!
- Ráðstöfun iðgjalda í séreignarsparnað kostar sveitarfélögin um 1,6 ma.kr. á ári í töpuðum útsvarstekjum eða um 7,2 ma.kr. í 5 ár (2014-2018)
- Áætla má að úrræðið „fyrsta fasteign“ kosti sveitarfélögin um 7,2 ma.kr. yfir tíu ára tímabil, eða 720 m.kr. á ári
- Tekjutap samtals tæpir 15 ma.kr. sem raungerist á löngum tíma
- Sérfræðingar ríkis og sveitarfélaga vinna áfram að greiningu málsins með það að markmiði að sannmælast um niðurstöðu
- Stjórn sambandsins hefur falið formanni og framkvæmdastjóra að halda áfram viðræðum við fjármálaráðherra um sameiginlegt mat á áhrifunum og hvernig sveitarfélögum verði bætt þetta tekjutap
- Lögin um opinber fjármál styðja slíkt vinnufyrirkomulag og verklag

Ferðapjónustan og aðkoma sveitarfélaganna að þeim

- Stjórnstöð ferðamála stofnuð í október 2015
  - Sambandið á fulltrúa í stjórn og einnig í framkvæmdasjóði ferðamannstaða
  - Jákvætt skref, mikil þörf á samhæfingarvettvangi stjórnvalda og ferðapjónustu
  - Mörg brýn verkefni í vinnslu á vegum SF
- Fyrsta landsáætlun um uppbyggingu innviða verður kynnt í haust
  - Markmið að tryggja beina aðkomu sveitarfélaga að vinnslu áætlunarinnar
  - Örn Þór Halldórsson landslagsarkitekt ráðinn tímabundið til sambandsins til að vinna að áætluninni f.h. sveitarfélaga.
  - Þriggja ára áætlun og stefna um uppbyggingu til 12 ára eru næstu skref í þessari vinnu
- Skýrsla starfshóps um auknar tekjur sveitarfélaga af ferðapjónustu kynnt á fjármálaráðstefnu 22. sept. nk.
  - Gistináttagjald
  - Bílastæðagjöld

Húsnæðismál

- Ný lög um húsnæðismál - sambandið kom mikið að mótun þeirra
  - Stofnframlög ríkis og sveitarfélaga til uppbyggingar á leiguhúsnæði (lög um almennar íbúðir)
  - Opnber húsnæðisstuðningur (lög um húsnæðisbætur)
  - Samskipti leigusala og leigutaka (lög um breytingar á húsaleigulögum)
  - Staða húsnæðissamvinnufélaga
  - Fyrir liggur frumvarp um breytingar á Íbúðalánasjóði
- Stærstu breytingarnar gagnvart sveitarfélögum:
  - Ríkið yfirtekur almennar húsaleigubætur (húsnæðisbætur), fjármögnun og framkvæmd, en greiddi áður um 60% þeirra og sveitarfélögin sáu um framkvæmdina
  - Sveitarfélög verða öll að bjóða sérstakar húsaleigubætur og annast framkvæmd en ríkið greiddi áður 60% þeirra
  - Sveitarfélög leggja fram 12-16% stofnstyrki, sem eignfærast, og ríkið 18-24%
- Sambandið sendi sveitarfélögum leiðbeinandi upplýsingar um lögina í ágúst sl.

Skiplagsmál

- Nýjar áskoranir í skipulagsmálum vegna uppgangs ferðapjónustu
  - Mikil áhrif á leigumarkað um allt land og jafnvel breytt ásýnd bæja
  - Sveitarfélög að skoða takmarkanir á heimagistingu og gistiheimili
  - Lögfræðingar sambandsins aðstoða sveitarfélög sem þess óska
- Frumvarp til laga um skipulag haf- og strandsvæða
  - Mikilvægt mál, m.a. fyrir Vestfirði
  - Nauðsynlegt að hraða vinnunni
  - Áhersla sambandsins að starfsemi á strandsvæðum samræmist stefnu í aðalskiplagi sveitarfélaga

Ljósleiðari

- Alþjónustumarkmið verði sett sem 100 Mb/s frá árinu 2020
- Fjármálaáætlun ríkissjóðs 2017-2021 gerir ráð fyrir 500 m.kr. á ári til uppbyggingar stoðkerfa fjarskipta – **Ísland ljóstengt** –
- Fjárhæð hvers árs háð samþykki fjárlaga.
- Árið 2016 var úthlutun 450 m.kr. + mótframlög = 900 tengingar og 200 rör
- Heildarkostnaður með framlagi sveitarfélaga, notenda og fyrirtækja um 2,0 ma.kr.
- Óánægja með samkeppnisþátt málsins 2016
- Um 3.000 tengingar eftir við árslok 2016
- Nú er rætt um svæðaskiptingu m.v. landshlutasamtakamörk í stað kjördæma.
  - Skipting m.v. fjölda ótengdra staða með tilliti til einingarkostnaðarvægis eftir svæðum
- Sveitarfélög vilja tryggja langtímafjármögnun til að gera raunhæfar áætlanir
- Bæta þarf við fjármagni í „byggðapott“ til að styrkja „veikari“ svæði

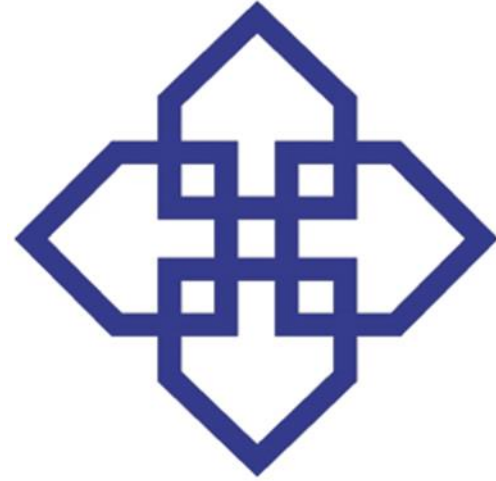
Byggðamál og sóknaráætlanir

- Unnið að gerð stefnumótandi byggðaáætlunar fyrir 2017-2023
- Verkefnisstjórn að störfum með fulltrúa sambandsins (KB)
- Stýrihópur um sóknaráætlanir landshluta kemur að málinu
- Sviðsmyndagreining stendur yfir
- Áætlunin nær nú til landsins alls – líka höfuðborgarsvæðisins
- Hægt að senda tillögur í gegnum heimasíðu Byggðastofnunar
- Byggðaráðstefna í Breiðdalsvík 14. og 15. sept. nk.
- Byggðastefnuþing í Reykjavík 27. sept. nk.
- Stefnt að skilum tillögu að byggðaáætlun 1. nóv. nk.
- Áhersla fulltrúa sambandsins:
  - Greina öll markmið og stefnur í sóknaráætlunum landshluta og endurspegla þær eins og kostur er í byggðaáætlun – halda jafnframt áfram að efla sóknaráætlanir landshluta
  - Samþætta byggðaáætlun öðrum mikilvægum áætlunum á vegum ríkisins og sóknaráætlunum
  - Aðgangur að háhraða fjarskiptatengingu verði grunnþjónusta sem standa skal öllum landsmönnum til boða óháð búsetu – nauðsynlegt viðbótarátak við átak fjarskiptasjóðs

SÓKNARÁÆTLUN

Takk fyrir og gangi ykkur vel!